

kunne ske, uden i nogen væsentlig Grad at genere Trafikken, navnlig ogsaa uden at komme ud til den 22 Fods Kurve, som man havde anset det for ønskeligt at holde sig fri fra. Jeg maa tillige bemærke, at der ved denne Forandring af Molen er kommet et Knæk med et fremspringende Knae paa den indvendige Side ved Indløbet til det søndre Bassin, hvilket, saavidt jeg kan se, vil blive temmelig generende for Indsejlingen. — Paa et andet Punkt har den ærede Minister ligeledes i Aar modificeret Forslaget, idet han har flyttet eller opgivet de Bølgebrydere, som i Fjor i stor Udstrækning vare projekterede nord for Havnen. I denne Henseende tror jeg, at den nuværende Plan er en væsentlig Forbedring. Jeg tør ikke med Bestemthed sige, om de Bølgebrydere, der nu ere foreslaaede, ere fuldt tilstrækkelige; men der vil være bundet dette, at Færen for, at hele Havnen skal blive belæmret med Is, vil blive i væsentlig Grad fjærnet. — Med Hensyn til Dybden af det nye Anlæg er denne foreslaaet til 24 Fod. Jeg tror, at naar man maa stille det som sin Opgave at skaffe en meget dyb Havn, som navnlig derved skal have et stort Forspring fremfor alle andre østersøiske Havne, saa er 24 Fod vistnok temmelig lidt. Hensynet til de store transatlantiske Dampere, som nu benyttes, og som det vel skulde være Tanken at kunne lade gaa hertil, for eventuelt at sende deres Ladninger videre i mindre Partier, vilde gøre det meget ønskeligt, om Havnen blev af 28 Fods eller i al Fald af 26 Fods Dybde. — Dernæst er der Spørgsmaalet om Jærnbanestationen. Her har Indenrigsministeren ikke fulgt Landstingets Anvisning, idet han ganske vist har gjort en mindre Indskrænkning, hvorved der spares 150,000 Kr., men dog saaledes, at Godsstationen i det væsentlige maa siges at være bleven bibeholdt. Heri har Ministeren min fulde Tilslutning; jeg anser det for at være høist fortraffeligt, at han ikke har opgivet denne Station. — Hvad derimod det andet herhen hørende Jærnbane-spørgsmaal angaar, nemlig Spørgsmaalet om at føre et Spor fra Toldboden til Havnegade, hvor det nuværende Havnespor ender, og altsaa at bringe den gamle Havn i Sporforbindelse med Frihavnen, da er det mig en Stusselse, at Forslaget ikke har optaget dette af Landstinget anbefalede Anlæg. I Fjor blev, saa vidt jeg erindrer, af Ministeren angivet, at en saadan Sporforbindelse vilde koste 1,200,000 Kr.; i Aar er Summen vokset til 1,700,000 Kr. Jeg kan ikke nægte, at denne Sum undrer mig en Del. — Man har forelagt for mig udførlig ubearbejdede Planer, som

jeg har Grund til at tro skrive sig fra en kompetent Ingeniør; der efter vilde et saadant Spor kunne føres igennem for en Sum af omtrent 700,000 Kr. i Stedet for 1,700,000 Kr., altsaa en hel Million mindre. Det vilde være af megen Interesse at komme til en nærmere Konference om, hvorfra denne overordentlige store Forskel hidrører. Jeg maa tillige i Forbindelse hermed fremhæve, at jeg anser Anlægget af et Spor af denne Art for at være ikke blot meget ønskeligt og gavnligt for Trafikken i den gamle Havn, men for at være rentud en Ketsfærdigheds-handling. Der er i den hele Plan en svag Side, og det er det nye Anlægs Stilling overfor den gamle Havn. Vi maa dog erindre, at Kjøbenhavn er ikke en By, hvor der nu skal laves en Havn helt fra ny af. Vi have en Havn, der gaar fra Toldboden til Gasværket, en Strækning af $\frac{1}{2}$ dansk Mil, med Bolkværter, Kajer, Pakhuse o. s. v., en Havn, som ikke blot hidtil har haaret hele Byens Udvikling, men som ved sine Afgifter har ydet de Midler, som nu for en stor Del sætte Havnevæsenet i Stand til at skabe den nye Havn. Men det kan dog ikke være Meningen, at det nye Anlæg skal skabes i den Grad paa Bekostning af det gamle, at dette slaas fuldstændig ihjel, at de, som eje Pakhuse eller have Virksomheder, som bero paa Trafikken i den gamle Havn, skulde rui-neres derved. De bør ikke stilles ugunstige end nødvendigt. De Begunstigelsesforhold, som ifølge Forslaget ville blive Frihavnen til Del, ere allerede i sig selv meget betydelige. Det er foreslaaet, at Pakhuse o. s. v. slet ikke skulle svare Stat eller Afgift til Stat eller Kommune, der er foreslaaet Afgiftsfrihed i enhver Retning, ikke at tale om, at allerede derved, at alt kan opføres fra nyt, at al Ting kan lægges paa den hensigtsmæssigste Maade efter en samlet Plan, vil det nye Anlæg saa store Fortrin fremfor det gamle. Men det er da ikke mere end et simpelt Billighedskrav, et en Foranstaltning, som anbefaler sig af sig selv, at føre et Spor helt igennem for at tilvejebringe Forbindelse langs hele Havnen, at den ikke stydes til Side. Dette Punkt mener jeg, er derfor blandt dem, der bør paany overvejes, og det ogsaa for at komme paa det rene med, hvorfra den store Forskel i Anlægs-summen skrives sig.

Der er dernæst et Spørgsmaal, som for mig staar meget uklart. Det er Spørgsmaalet om Etsproportionen. I Motiverne i Fjor stod der, at der vilde kræves en Etsproportion fra private af omtrent 117,000 Men; men der stod ikke noget om, hvor meget man anslog, at denne Etsproportion